

Crynodeb o'r Gweminar: Model Cymdeithasol Anabledd

Cyflwyniad

Mae'r weminar yn archwilio'r Model Cymdeithasol o Anabledd, ei arwyddocâd, a sut mae'n cyferbynnu â'r model meddygol. Y pwrpas oedd codi ymwybyddiaeth o rwystrau sy'n wynebu pobl anabl, hyrwyddo arferion cynhwysol, ac amlygu rôl addasiadau iaith a gweithle wrth greu cydraddoldeb.

Pwyntiau Allweddol

- Mae 27.8% o oedolion o oedran gweithio yng Nghymru yn bodloni diffiniad y Ddeddf Cydraddoldeb o anabledd; y bwlch cyflogaeth yw 29.2%.
- Mae Deddf Cydraddoldeb yn diffinio anabledd fel nam corfforol neu feddyliol gydag effaith negyddol sylweddol a hirdymor ar weithgareddau bob dydd.
- Mae Model Meddygol yn gweld anabledd fel problem unigol sydd angen gwella; Mae Model Cymdeithasol yn priodoli allgáu i rwystrau cymdeithasol.
- Mae rhwystrau yn cynnwys rhwystrau amgylcheddol, sefydliadol, agwedd a chyfathrebu.
- Mae iaith yn bwysig: defnyddio 'pobl anabl' nid 'pobl ag anableddau'; Osgoi termau fel 'dioddef o' neu 'rhwymo cadair olwyn'.
- Rhaid i gyflogwyr ddarparu addasiadau rhesymol ar gyfer gweithwyr anabl ac ymgeiswyr am swyddi, gan gynnwys yn ystod recriwtio.
- Gall Access to Work ariannu cymorth ychwanegol, er bod amseroedd aros yn hir.
- Terminoleg niwroamrywiaeth: niwroamrywiol (unigolyn), niwroamrywiol (grŵp), niwroamrywiaeth (cysyniad).

Dyfyniadau nodedig

"Dileu'r rhwystrau fel y gallwn rymuso unigolion anabl."

"Nid y gadair olwyn yw'r broblem; mae'n ddiffyg ramp."

"Mae iaith yn offeryn pwerus - gall rymuso neu eithrio."

Tecawê Gweithredadwy

- Mabwysiadu'r model cymdeithasol mewn polisi, ymarfer, a rhyngweithiadau bob dydd.
- Canolbwyntiwrch ar gael gwared ar rwystrau, nid 'trwsio' unigolion.
- Defnyddiwrch iaith gynhwysol sy'n cyd-fynd â'r model cymdeithasol.
- Sicrhau addasiadau rhesymol mewn recriwtio a chyflogaeth.

- Hyrwyddo ymwybyddiaeth o anableddau anweladwy ac osgoi rhagdybiaethau.
- Annog sgysiau agored am rwystrau yn hytrach na namau.

Camau Nesaf neu Sylwadau Cloi

Daeth y sesiwn i ben trwy bwysleisio caredigrwydd, ystyriaeth a chael gwared rhagweithiol ar rwystrau. Mae adnoddau Llywodraeth Cymru a modiwlau e-ddysgu ar y model cymdeithasol ar gael, ochr yn ochr â phecynnau cymorth gan Anabledd Cymru. Y nod yn y pen draw: creu cymdeithas gynhwysol lle mae gwahaniaethau yn cael eu gwerthfawrogi a chydraddoldeb yn realiti.